

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

Методичні рекомендації із самостійної роботи навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

для спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація.

Освітня програма «Образотворче мистецтво».

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Автор: доц. Кузенко П.Я..

Затверджено на засіданні кафедри
образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації
№ 1 від 29 серпня 2024 р.

Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Вступ
2. Пояснювальна записка
3. Структура самостійної роботи
4. Тематичний план самостійної роботи
5. Питання для самоконтролю
6. Оцінювання результатів самостійної роботи
7. Рекомендована література

Вступ

У навчальному плані підготовки фахівців спеціальності 023«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» передбачено вивчення дисципліни «Історія української культури». Історія української культури вивчає духовні та матеріальні цінності українського народу на різних етапах його історії, які були втілені в різноманітних мистецьких, суспільних, наукових, політичних, філософських надбаннях і здійснили великий вплив на світосприйняття, спосіб життя, виробництво, а також міжкультурну діяльність українського народу.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія української культури» є ознайомлення студентів з основними етапами розвитку та багатогранністю української культури, формування їх патріотизму та актуалізація національної свідомості майбутніх митців.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- розуміння та сприйняття української національної ідеї;
- глибше пізнання минулого та сьогодення рідного народу, характерних особливостей його культурогенези;
- засвоєння національних цінностей української культури, прищеплення шанобливого ставлення до історичної пам'яті;
- засвоєння характерних особливостей основних етапів розвитку та багатогранності культури України;
- патріотичне виховання студентів.

У навчальному плані на вивчення «Історії української культури» передбачено 10 лекційних, 20 семінарських і 60 годин для самостійної роботи. Вивчення дисципліни завершується екзаменом.

2. Пояснювальна записка

Важливе значення у вивченні навчальної дисципліни «Історії української культури» займає самостійна робота. Ця важлива складова освітнього процесу у закладі вищої освіти сприяє формуванню в студентів культури розумової праці, самостійності, ініціативності, патріотизму та пізнавальної активності. Самостійна робота передбачає виконання студентами завдань до тем згідно силабуса. Це завдання пов'язані із роботою із словниками, виконанням рефератів, презентацій тощо.

Самостійна робота студентів забезпечується відповідними інформаційно-методичними засобами: конспектами лекцій, навчально-методичними посібниками, підручниками, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи, матеріалами дистанційного навчання. Забезпеченню належного рівня організації самостійної роботи студентів сприяє використання відповідної наукової і періодичної літератури.

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом з навчальної дисципліни у час вільний від обов'язкових навчальних занять. Вона може проходити в бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, в домашніх умовах тощо.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Історії української культури», визначається навчальним планом і становить 60 годин.

3. Структура самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
Тема 2. Культура скіфо-сарматська та античних міст полісів.	12
Тема 4. Культура Київської Русі.	12
Тема 5. Культура України кінця XIV- XVIII ст.	12
Тема 7. Сучасна культура України та її інтеграція у європейський культурний простір.	12
Тема 8. Особливості розвитку сучасної культури Прикарпаття.	12
Разом:	60

4. Тематичний план самостійної роботи

Тема 2. Культура скіфо-сарматська та античних міст полісів.

1. Підготувати презентацію на тему: «Мистецтво скіфів».
2. Підготувати реферат на тему: «Культурні зв'язки скіфів та жителів античних міст-полісів».

Тема 4. Культура Київської Русі.

1. Законспектувати версії різних учених щодо походження назви «Галич», обґрунтувати власну думку щодо цих суджень.
2. Виконати письмове завдання на тему: Культура Київської Русі як синтез матеріальних і духовних здобутків автохтонного населення та засвоєння досягнень країн Західної Європи, Візантії, Кавказу, Азії».

Тема 5. Культура України кінця XIV- XVIII ст.

1. Підготувати презентацію на тему: «Києво-Могилянський колегіум в культурі України Козацької доби».
2. Виконати письмове завдання на тему: «Розвиток стилю бароко у різних видах мистецтва України».

Тема 7. Сучасна культура України та її інтеграція у європейський культурний простір.

1. Підготувати презентацію на тему: «Видатні митці української діаспори у США».
2. Підготувати реферат на тему: «Творчість визначного художника Івана Марчука».

Тема 8. Особливості розвитку сучасної культури Прикарпаття.

1. Підготувати презентацію на тему: «Провідні сучасні письменники Прикарпаття».
2. Підготувати реферат на тему: «Сучасні музичні колективи Прикарпаття».

5. Питання для самоконтролю

1. Найдавніше образотворче та музичне мистецтво на території України.
2. Характерна особливість палеолітичної пластики.
3. Пам'ятки трипільської культури в Україні.
4. Скіфо-сарматське мистецтво.
5. Розвиток античної культури і мистецтва на теренах України VI – IV ст. до н.е.
6. Культ природи у релігійному світогляді слов'ян у дохристиянські часи.
7. Відображення макрокосмосу в творах мистецтва давніх слов'ян.
8. Християнство і розквіт культури Київської Русі.
9. Історико-культурне значення утворення Галицько-Волинської держави.
10. Особливості культурного життя на теренах України XIV – першої пол. XVII ст.
11. Формування української козацької держави і розвиток національної культури.
12. Стиль бароко в українському мистецтві.
13. Історико-культурні особливості розвитку українських земель наприкінці XVIII – початку XX ст.
14. Український романтизм.
15. Культура українців в умовах імперського гніту.
16. Культура доби Українського Січового Стрілецтва.
16. Українська культура в умовах тоталітарного режиму.
17. “Розстріляне відродження”, його роль в історії української культури.

18. Шістдесятництво – духовний опір пригніченню національної культури.
19. Мистецтво і освіта за умов зростання української культури.
20. Українська культура в умовах державної незалежності.
21. Актуальні проблеми національної культури українців кінця ХХ – початку ХХІ ст.

6. Оцінювання результатів самостійної роботи

Контроль самостійної роботи відбувається у формі усних опитувань, письмових експрес-опитувань та оцінювання самостійно виконаних письмових творчо-практичних завдань.

Максимальна кількість балів, яку можуть отримати студенти за теми самостійної роботи								Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
	4		4	4		4	4	20

Конвертація балів за кожен тему самостійної роботи:

Національна шкала оцінювання	Конвертація у бали
5	4
4	3
3	2
2	-

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти визначені у Порядку організації та проведенні оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника:

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>

7. Рекомендована література

1. Букач В. М. Історія української культури. Посібник: методичні рекомендації до самостійної роботи для здобуваіч вищої освіти. Одеса: ПНПУ, 2021. 120 с.
2. Голубець О. Українське мистецтво ХХ ст., Колір ПРО., Л., 2020. 200 с.
3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації ХІХ-ХХ століття. Київ: Yakaboo Publishing, 2019. 656 с.
4. *Історія української та зарубіжної культури: Навчальний посібник* / За ред. С.М. Клапчука. К. : Знання-Прес, 2018. 351 с.
5. Історія та культура України: навчальний посібник для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи студентів 1-го курсу спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування» / упоряд. : П.О. Бідзіля, С.С. Дідик, К.А. Касаткіна. Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. 156 с.
6. Історія цивілізації. Україна / Н. С. Абашина. М. Ю. Відейко, О. В. Гопкало та ін., упоряд. М. Ю. Відейко. Т.1. Від кіммерійців до Русі (Х ст. до н.е. – ІХ ст.). Харків. Фоліо, 2020. 586 с.
7. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Ліра-К. 2021. 182 с
8. Колісник-Гуменюк Ю.І. Історія України та української культури: Інтерактивні методи навчання. Навчально-методичний посібник. Львів: Простір-М, 2023. 73 с.
9. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 584 с..
10. Кузенко П.Я. Історія української культури: національний підручник / В.А. Качкан, О.Б.Величко, Н.М. Божко, П. Кузенко та ін. - За ред. В.А. Качкана. 3-тє вид. допов. К.: ВСВ «Медицина», 2021. 368 с.
11. Кузенко П.Я. Сакральне мистецтво Карпат: Навчальний посібник. Івано-Франківськ, ЯРИНА, 2021. 173 с.
12. Кузенко П.Я. Музейно-галерейна справа та виставкова діяльність. навчальний посібник. Івано-Франківськ. Ярина. 2021. 168 с.
13. Кралюк П. Історія України «без брому». Розвиток державності на українських землях. Харків: Фоліо, 2020. 424 с.
14. Лазарович, М. Історія та культура України: підручник. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 731 с.

15. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури : навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с.

16. Фартинг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Харків : Vivat, 2019. 576 с

17. Шевнюк, Олена Леонідівна. *Історія мистецтв* : навч. посіб. К. : Освіта України, 2015. 451 с. :